

Müzik Öğretmenliği Mesleği Gereklere Doğrultusunda Bir Armoni Eğitimi

An Harmony Education as a Requirement of The Profession of Music Teaching

Ali SEVGİ

İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Malatya- TÜRKİYE

ÖZET

Bu çalışmada, Müzikle ilgili değişik meslek gruplarına eleman yetiştirmede, Armoni Eğitiminin işlevinin ne olması gerektiği üzerine yazılmış çeşitli kaynakların konuya yaklaşımları incelenmiş, Müzik Öğretmenliği Mesleğinin gereklere doğrultusunda bir armoni eğitiminin nasıl olması gerektiği araştırılmıştır. Özellikle yeniden yapılanma sonucu Müzik Öğretmenliği Programlarında bağımsız bir ders olarak yer almayan armoni eğitiminde, uygulamadan yola çıkarak beceri geliştirme öncelikli yaklaşımlar izleme konusunda armoni eğitimcilerinin dikkati çekilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Armoni Eğitimi, Müzik Öğretmenliği, Eşlik.

ABSTRACT

In this study, the sources on how Harmony Education has to be in education of the staff to different occupations related with music have been analyzed and also the way Harmony Education in the Music Education has also been surveyed. In the Harmony Education, which does not take its place as an independent lesson in the programs of Music Education now, it has been aimed to draw attention of the harmony teachers to the approaches that give priority to the development of this skill.

Key Words: Harmony Education, Music Teaching, Accompaniment.

1. Giriş

Armoni nedir?

“ Müzikte, akorlar ile sağlanan dikey çok seslilik olarak tanımlayabileceğimiz armoni, akorların bağlantılarından oluşan bir bilim dalıdır” (Bakihanova, 2003, 4).

Armoni neye denir?

“Armoni bir sanat ve bilimdir. Seslerin bir arada, aile halinde kullanılmasından meydana gelen, uygulamaların nasıl kurulacaklarını, birbirlerine nasıl bağlanacaklarını, taşıdığı değerleri, görevlerini ve çeşitlerini öğretir. Armoni, müziğin temelidir. Her bestecinin, genel olarak, her müzisyenin iyi bilmesi gerekli ve önemli bir konudur. Yalnız, armoninin bir özelliği: Bilinmekten ziyade yapılmayı icabettiren, yani iş halinde öğrenilmesi gerekli oluşudur. İş olarak öğrenilmeyen bir armoni bilgisi, bütün kuralları ve bir sürü kelimesi bilindiği halde konuşulamayan ve yazılamayan bir dil gibidir. Öyle ise şimdiden, çok iyi bilmemiz ve hazır olmamız gereken yön, armoniyi hem bilmek, ve hem de yapabilmeyi beraber yürütmektir. Yapabilmeye daha da üstünlük tanımanız, çok doğru olur” (İlerici,1974, 22).

Yunanca kökenli ‘harmonia’ sözcüğü, ahenk, uyum anlamına gelir. Özetle armoni, iki ya da daha fazla sayıda sesin kaynaşması demektir. Müziğin üç ögesinden biri olan armoni, bir öğrenim alanıdır. Seslerin ilerleyiş ilkelerini inceleyen uyum bilimi ve sanatına armoni denir. Armoni bir sistemdir. Bu sistemin sanatsal incelikleriyle öğrenilmesi, genelde birkaç yıllık bir süreci gerektirir. Armoni öğrenimi, bestecilik eğitiminin esas konularından biridir. Öte yandan çalgı ve ses sanatçılarının da büyük ölçüde yararlandığı bir bilim ve sanat alanıdır. Onu geliştirmek isteyen müzikçilerin armoni kitaplarına yönelmesi ve sistemli bir çalışmaya girişmesi gerekir (.Say,2001, 96-97).

Yukarda yer verilen tanım ve yaklaşımlardan da anlaşılacağı gibi armoni eğitimi, müzikle ilgili her meslek grubunu ilgilendiren, bilim ve sanatın kesiştiği bir alandır. Bir öğretilerdir. Bir sistematiği vardır ve öğrenilmesi için bir sürecin yaşanmış olması gerekir. Bir beceridir. Çünkü uygulamalı yanı vardır ve kuram aşamasını aşarak beceriyeye dönüşmüş olması beklenir.

Bir besteci için gerekir. Yazılmak istenen eserde dikey kurgulamanın yapılabilmesi, yazılmış olanlarda kullanılan armonik renklerin bilinmesini gerektirir. Bir besteci için armoni, var olanların ışığında bilinmeyene yönelmek, kendi tınısını aramaktır.

Bir yorumcu için gereklidir. Yorumlanan eseri anlayabilme yetisi kazandırır.

Şef için gereklidir. Yönetilen eserlerde, gereken tınıya ulaşılabilmesi armoni alanında donanımlı olunmasını gerektirir.

Tutti (Birlikte Çalma) bir eleman için gereklidir. Birlikte müzik yapılan grupta, üretilecek sesin tını içindeki işlevi bu bilgi ile kimliklendirilebilir. Birlikte başarıya ulaşabilmenin önemli ipuçlarını verir. Şef ile entegre olabilmenin etkili yollarından biridir.

Virtüöz için gereklidir. Seslendirdiği büyük ölçekli eserleri ezberleyebilmede belleğe atabilmenin en önemli dayanaklarından biridir.

Çoksesli müzikle organik bağı olan herkesin ortak dilidir. Müzik topluluklarında her üye yapılan müzikte payına düşenin ne olduğunun bilinci ile katkıda bulunur.

Bir caz müzisyeni için gereklidir. Caz müziğinin doğasında olan doğaçlamanın tutarlı yapılabilmesi, parçanın kurgulanmasında kullanılan armonik kalıpların iyi anlaşılmasını ve doğru uygulanmasını gerektirir.

Bir müzik öğretmeni için gereklidir. Tek sesli bir ezginin altında gizli çok sesliliği sezip, ortaya çıkarabilme, uygulamaya dönüştürebilme becerisi kazandırır.

Armoni eğitiminin kapsamı, süresi ve veriliş biçimi bu eğitimin ne için alındığı ile ilintili olmadığında, beklenen verime ulaşmada problemler yaşanabilir. Örneğin kompozisyon eğitimi için gereken bir armoni eğitimi, üslup ve stil bilgisi ile ilişkilendirilip desteklenmez ise yeterince işlevsel olamayabilir. Bir yorumcuya verilen armoni eğitimi, yorumlanan eserlerin armonik analizi ile ilişkilendirilmez ise askıda kalır. Bir caz müzisyenine verilen armoni eğitimi, yapılmış doğaçlamalarda armoninin nasıl kullanıldığına yönelik analizlerle desteklenmez ise tutarsız doğaçlamalara varan sapmalar görülebilir.

Her ne kadar Armoni eğitimine yönelik kaynakların azlığından yakınılsa da (yazılan kitapların yazılma gerekçelerine bakıldığında rahatlıkla görülebilecektir) gerçekte,

konuya ilişkin yabancı ve Türkçe kaynakların gerek kapsam gerekse sayısal bakımından yetersiz olmadığı söylenebilir.

Armoni ünitelerinde seslerin üst üste getiriliş biçimleri ve bunları belirleyen kurallar, dönemlere ve hatta bestecilere göre değişkenlik gösterebilmektedir. Doğal olarak bir armoni kitabı hazırlanırken yazarın beslendiği kaynaklar kuralların uygulanış biçimlerini de belirler.

Caz Müziği, doğası gereği icracının yaratıcı yanının ön planda tutulmasını gerektirir. Caz armonisinde akorlar, dizilerin doğaçlama kullanılması ile ilişkilendirilir. Akorların kullanımındaki çeşitlilikte de bu anlayıştan yola çıkılır. Bu noktada Armoni eğitimi özgürlüğü kısıtlayıcı değil, tersine icracının doğaçlama anlayışını zenginleştiren bir olgudur.

Kompozisyon eğitiminde armoninin çok önemli bir yeri olduğundan bu eğitimin verildiği süre ve programlarında yer verilen konulara, bu konuların işlenişindeki yoğunluğa bakıldığında amaçla tutarlı bir yol izlendiği söylenebilir. Bas gerçekleştirmeleri, soprano partisinin çözümü, akor bağlantıları, bağlantı kuralları, bu bağlantılardaki hatalar, klavye ve koro partilemesi, yazılmış korallerin incelenmesi, bestecilerin stilleri ile ilişkilendirilmesi, dönemsel özelliklerin armoni anlayışına etkileri, partitür okuma, orkestrasyon ve bunları destekleyen uzun süreli bir piyano eğitimine ek olarak, yeterince yabancı ve Türkçe kaynağın bu amaca yönelik kullanılmasının mümkün oluşu gibi olumlu etkenler bu eğitimde bir geleneğin oluşabilmesini mümkün kılabilmıştır.

Gerek caz müziği gerekse kompozisyon eğitiminde izlenen yolların ürün oluşturabilmeye, uygulamaya, Sayın İlericinin deyimi ile iş halinde kullanıma yönelik olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü iki programda da bu eğitime ayrılan süre, literatür ve yaklaşım, yetiştirilmek istenen modele uygun olarak düşünülmüştür.

Ancak müzik öğretmeni yetiştirme modelinde izlenen yöntemler ve uygulanan programlar sonucu elde edilen veriler, müzik öğretmenliği mesleğinin hedefleri doğrultusunda bir armoni eğitimi verildiğini söyleyebilmemizi güçleştirmektedir.

Müzik öğretmenliği mesleği gereklerine yönelik bir Armoni eğitimi konusu ele alınırken programlarda köklü bir değişimin yaşandığı yeniden yapılanma öncesi ve sonrası diye yaklaşmakta yarar vardır.

Yeniden yapılanma öncesi, çok seslendirmeye yönelik dersler zaman zaman farklı isimlerle (dikey çok seslendirme, yatay çok seslendirme, armoni, kontrpuan, Türk Müziği Çok Seslendirmesi v.b) ve bağımsız ders olarak programlarda yer almışlardır. Programın genel süresi de (üç ya da dört yıl) dikkate alındığında programlarda bu dersler için ayrılan sürelerin, bu dersle ilgili beklentileri karşılamak için yeterli olduğu söylenebilir. Ancak programın hedeflerini gerçekleştirebilmede sürenin yeterli oluşunun tek başına yeterli olamayacağı da bilindiğinden amacın gerçekleşmemesindeki nedenlerin başka yerlerde aranması gereğini düşündürmektedir.

Yürürlükteki programda ise bağımsız bir ders olarak zorunlu dersler arasında yer almayan armoni eğitimi kurumlara göre değişkenlik göstererek ancak seçmeli ders olarak açılabilir. Seçmeli ders olarak açılmadığı durumlarda ise programda üç yarıyıl okutulan müzik teorisi ve işitme eğitiminin ancak alt konularından birisi olarak yer verilmektedir. Yeni programda müzik kuramları alanında armoni eğitimi destekleyen dersler de ya tamamen kaldırılmış ya da süreleri önemli ölçüde azaltılmış olduğundan müzik öğretmeni yetiştirmede bu konu üzerinde daha da işlevsel bir yaklaşım içinde olmak, pratik çözümler arayışı içinde olunmasını zorunlu kılmaktadır.

Araştırmanın amacı; armoni eğitimine yönelik kaynakları inceleyerek, müzikle ilgili değişik meslek gruplarına yönelik elemanların yetiştirilmesinde izlenen yaklaşımlardaki farklılıkları ortaya çıkarmak,

Araştırmanın önemi; İlgili araştırmalardan yola çıkarak, armoni eğitimine ilişkin Türkçe ve yabancı kaynakların konuya yaklaşım biçimlerini irdeleyip, müzik öğretmeni yetiştirmede hangisinden, nasıl yararlanılabileceği konusunda öğreticileri düşündürmek,

Araştırmanın yöntemi; benzer konularda yapılmış araştırmaların sonuçlarından yola çıkarak, araştırmada sınırlanan, konu ile ilgili kaynakların taranması yöntemiyle elde edilen bulgulardan sonuç ve öneriler geliştirmek.

“Altılı akorlarda hangi ses katlanır? Bu soruyu yanıtlamak için on eğitim kitabına başvursanız, aşırı uçlardaki Bumke ile Moser arasında, birbirinden farklı on yanıt alırsınız. Bucke der ki: ‘üçlü katlanamaz, Mose der ki:..... öyleyse altılı akorlarda bütün üçlülerin katlanma olasılığı aynı derecede önemlidir’.

Gizli paralellerde durum nasıldır? Gizli paraleller, Bölsche’ ye göre alt ve dış partiler arasında; Maler’ e göre alt ve her iki üst parti arasında kötüdür. Lemacher-Schroeder, paralelleri, yalnız ‘üst parti atlarsa veya bütün partiler aynı yönde giderse’ yasaklarlar Dachs-Söhner, yalnız gizli sekizlilerin özel bir durumunu kabul etmezler. Riemen gizli paraleller yaşağını bütünüyle ortadan kaldırır.

Bunların hepsi haklıdır. Her biri kendi kuralını koyar ve çeşitli müzik yasaklarına yön değiştirerek, buradan kendi genelleştirdiği sistemine ulaşır; bu da okuyucuya açıklanmaz.

Armoni eğitimi, asla bestelenmeyen, ‘titiz müzikal yazım tarzı’ olarak öğretilir; fakat sınavı olağanüstü yapılır. (Yani üç paralel beşli için on üzerinden beş not kırılır) .

Tartışmaların dayanağı, armoni eğitimi ‘titiz müzikal yazım tarzı olarak ele almak olmamalıdır; bilakis, armoni eğitimi, yaşayan, yararlı, etkili bir müzik tarihi dersinin rakibi olmalıdır. Besteciler, bir yandan asıl çalışmalarını yürütürken, bir yandan da kendi kuyularını kazarlar! Çalgı sınavları sahnede, armoni eğitiminin sınavı alıştırma (egzersiz) ortamında yapılır. Sınavlar piyano başında uygulamalı olarak yapılmalı”. (Motte, 1975, 8-9).

Benjamin, Horvit ve Nelson (1979) yazdıkları “Tonal Müziğin Teknikleri ve Gereçleri” adlı kitabın önsözünde armoni eğitimine ilişkin görüşlerini şöyle dile getirmişlerdir:

“Bu kitap, standart kuram kitaplarındaki bir boşluğu doldurmaktadır. Birçok kitap, genelde öğretmeni en küçük ayrıntısına kadar yazarın getirdiği yöntemle kısıtlayan bir yapıda hazırlanmıştır. Bu durum öğrencinin yaratıcılık ve esnekliğini sınırlar. Sonuçta, ya düşselliği ve eğitici üretkenliği yok edecek biçimde, sayfalar, öğrencilerle birlikte okunur ve konunun özünü süzmek için önemli yerlerin altı çizilir, ya da derslerde kitaba bağlı kalınmaz. Konusunu iyi bilen birçok kuram öğretmeni bu sakıncalarından ötürü

hiç kitap kullanmazlar. Öğretmen ve öğrencilerin, söz konusu tartışılan teknikleri içeren müziklerin çözümlenmesi için sürekli olarak antolojilere başvurması beklenilir. Öğrencinin elinin altında yararlanabileceği olabildiğince çok müzik literatürü bulunmalıdır”(Benjamin, Horvit, Nelson, 1979, Önsöz).

Dr. Bilgin’in İlköğretim Okullarının 2. Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklenmesi adlı Doktora Tez çalışmasında Ankara’ da görev yapan müzik öğretmenlerine uyguladığı anket müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde verilen armoni ve piyano eğitimi ile ilgili önemli bulgular ortaya çıkarmıştır.

“Müzik eğitiminde kullanılan kaynaklarda eşlikli şarkıların yeterince yer almadığı, okul şarkılarının eşliklenmesinin müzik öğretmenlerinin bilgi ve becerisine bırakıldığı,

Müzik öğretmenlerinin yaklaşık yarısının öğrettikleri şarkılara piyano ile eşlik yapabildikleri,

İlk kez notasıyla karşılaştıkları, ya da ilk kez duydukları bir ezgiye piyano ile eşlik yapabilme bakımından kendilerini kısmen ya da çok az yeterli bulduklarını,

Örnekleme grubunun yarısı, armoni dersini kapsam ve içerik bakımından müzik öğretmenin okul şarkılarını eşliklemeye yönelik bilgi ve becerilerini geliştirmede yeterli bulmadıklarını,

Piyano Eğitiminin, kapsam ve içerik bakımından müzik öğretmenin okul şarkılarını eşliklemeye yönelik bilgi ve becerilerini geliştirmede yeterli bulmadıklarını,

Armoni dersinin işlenişindeki öğrenci yoğunluğunun bu dersin hedeflerinde öngörülen davranışların kazandırılmasında olumsuz etkisinin olduğunu,

Armoni ve piyano derslerinde piyano eşlikli okul şarkısı örneklerini inceleme ve uygulama çalışmalarına yeterince yer verilmediğini,

Piyano Eğitimi repertuarında yer alan eşlik modellerini, okul şarkılarının eşliklenmesinde de kullanılabileceğine ilişkin bilgilendirmelere yer verilmediğini göstermektedir” (Bilgin, 1998, 67-88).

Bu öğretmenlerin yetişme sürecinde aldıkları armoni eğitiminin içeriği incelendiğinde kısmen kompozisyon eğitiminde kullanılan kaynak ve yöntemlerin izlendiği görülmektedir. Büyük öğrenci grupları ile yeterince uygulama imkanının bulunmadığı bir ortamda, daha ziyade verilen bir soprano partisinin koro düzeninde çözümü üzerinde yoğunlaşan bir yaklaşımın doğal sonucu olarak kalıpcı anlayışın kurallarına boğulmuş, kağıt üzerinde öğrenmeye çalıştığı kuramsal bilgileri uygulayamayan (iş halinden uzak) müzik öğretmenleri yetiştirilmiştir. Burada izlenen yaklaşımın ardında ‘ hele biz armoninin önemli konularını kuram olarak eksiksiz verelim, nasıl olsa öğrencilerimiz meslek sürecinde bu bilgilerini uygulamaya dökerler’ anlayışının olduğu sezilmektedir.

‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Piyano Müzik Öğretmenliğinin Gereklere Doğrultusunda Kullanma Becerileri’ konusunda yapılan bir araştırmada da, müzik öğretmeni adaylarının % 64,5 gibi önemli bir kesimi öğrencilerin söylediği kolay okul şarkılarına piyano ile eşlik çalma davranışı bakımından öğretim elemanlarınca yeterli görülmemiştir (Özen, 1998,75).

Armoninin tüm konularını içine alan kaynakları sabırla, izlenen kaynakların gerektirdiği süre içinde ve bunları destekler düzeyde bir piyano eğitimi ile birlikte vermek, müzisyenliğin gelişimi için elbette yararlı sonuçlar doğuracaktır. Ancak özellikle yeniden yapılanma süreci ile büyük bir çöküntü yaşayan müzik öğretmeni programlarının bu lüksü yoktur. Ayrıca programın kompozitör ya da yüksek yorumcu yetiştirme gibi bir amacı ve öngörüsü de bulunmamaktadır. Bu nedenle müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda armoni eğitimi veren öğretim elemanlarının var olan kaynaklardan yalnız birini, kaynağın ünitelerinde sıralılıkla olduğu gibi izlemesi durumunda, müzik öğretmenliği programlarının hedeflediği ya da hedeflemesi gerektiği ‘yaratıcı eşliklemeye’ ulaşılması mümkün görünmemektedir.

Armoni alanında yazılmış Türkçe ve yabancı kaynaklar incelendiğinde hemen hepsinde konu ve kuralların kusursuz öğretiminin amaçlandığı, ayrıntıların dahi ihmal edilmediği bir yaklaşımın izlendiği görülebilir. Ödevlerin bolca yer aldığı bu kitaplar verimli bir şekilde bitirildiğinde, müzik öğretmenleri, özellikle tek sesli ezgilerin insan ses grupları için düzenlenmesi konusunda epey bir yol almış olabilirler. Ancak müzik öğretmenin, çok seslendirme teknikleri konusunda kazanması gereken tek ve en önemli davranış bununla sınırlı değildir ve olmamalıdır.

Konu ile ilgili Türkçe ve yabancı bazı kitapların armoni öğretimi ile ilgili yaklaşımları ve müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde örnek alınabilir yöntemleri :

ARMONİ (Bakihanova) : Armoniye ilişkin temel konulara kitabın birinci bölümünde değinilmiş, her ünite sonunda yazılı ödevlere ek olarak piyanoda sekvens ya da piyanoda armonize çalışmalarına yer verilmiştir. Kitabın ikinci bölümünde ise analiz amacı ile sınıflanan konuları içeren klasik eser örneklerine yer verilmiştir. Kuramsal olarak verilenleri kalıcı hale getirebilmek ve öğretimin ne amaçla verildiğini göstermesi bakımından örnek bir yaklaşım. Okul şarkılarının eşliklenmesinde armoninin kullanımı konusunda bu yöntemden yararlanılabilir.

Allen Brings, Charles Burkhart, Roger Kamien, Leo Jraft ne Drora Pershing tarafından hazırlanan A New Approach to Keyboard Harmony kitabının dördüncü bölümü melodinin armoni edilmesine ayrılmış, bu bölümde ezgilerin armonik analizleri yapıldıktan sonra piyano ile eşliklenebilmesine yönelik eşlik modelleri geliştirilerek, değişik amaç, (akorları oluşturan seslerin eşzamanlı kullanımı, figürleme, sağ ve sol elde karşı zaman ilişkisi, akorları temel durumlarıyla ve çevirme halleri ile kullanabilme, ezgiye destek vermek amacıyla figürlendirilmiş olarak ezginin sağ elde kullanılması v.b.) ve değişen düzeylerde örneklere yer verilmiştir. Verilen örneklerin, insan sesi ile söylenebilir ses alanları içindeki birçok tonalitede çalınması da istenmektedir. I- V, I- V7 akorlarının kullanılabilceği on ezgi, bu akorlara ek olarak IV ya da II 7' nin kullanılabilceği yedi ezgi, daha zengin akor seçeneklerini de içeren onbeş ezginin piyanoda eşliklenmesi istenmektedir. Son bölümde transpoze ve analiz amaçlı çalışmalar yer almaktadır. Kitapta armoni eğitimindeki konuların öğretimi ve

uygulanması için klavye yazımı tercih edilmiştir. Bu yöntemle, becerisi gelişmiş, elinden iş gelebilen müzisyenler yetiştirmek amaçlanmıştır.

Müzik Öğretmenliği Programlarında piyanoya başlangıç metodu olarak yaygın bir şekilde yer alan J. A. Burkard'ın kullanımına piyano ve armoni eğitimcilerinin ortak bakışı, öğrencilerin alanlar arası ilişki kurabilmelerini kolaylaştırmak bakımından önemlidir..

Benjamin, Horvit ve Nelson (1979)'un yazdıkları *Music for Analysis* kitabının ikinci baskısında konulara göre sınıflamanın yapıldığı, çok çeşitli formlarda yazılmış eserlerden 434 örnek, armonik analiz yapma amacı ile sunulmaktadır. Armoni eğitiminde izlenen kaynak ve bakış açısı ne olursa olsun çözümleme amacı ile herkesin yararlanmasına fırsat tanıyan bir yaklaşım. Analiz amaçlı kullanımının yanısıra, yer verilmiş olan piyano eserleri ve piyanoya indirgenmiş formlardan eşlik modeli olarak ta yararlanmak mümkün.

Konu ile ilgili yapılan bir araştırmada, okul şarkılarının piyano ile eşliklenmesi, eşliğin yapılış amacı ve parçanın ölçüsü gibi özellikleri dikkate alınarak eşlik modellerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir (Bilgin, 1998, 90-113). Araştırma ayrıca Müzik Öğretmenlerinin Armoni ve Piyano Eğitiminde kazandıkları bilgi ve becerilerin eşgüdümlü olarak müzik dersinde kullandıkları şarkıların eşliklenmesine aynen yansımada farklılıklar gösterdiği, bu alanlarda kazanılan bilgi ve becerilerin yeterince işlevsel olmadığını ortaya çıkarmıştır. Dersler arası eşgüdümün sağlanması, her iki alanın programlarının yeniden gözden geçirilmesi ve müzik öğretmenliği mesleğine dönük eğitim verilir duruma getirilmesinin gereğine dikkat çekilmiştir (Bilgin, 1998, 115).

2. Sonuç ve Öneriler

Müzik alanında bilim ve sanatın keşiştiği önemli bir ayırmda yer alan armoni eğitimi, müzikle ilgili her alt disiplin için vazgeçilmez bir değerdir,

Ne amaçla öğrenildiği ve hangi amaçla kullanılacağı konusunda farklı süreler ve farklı yaklaşımlar gerektirebilir,

Hangi amaçla alınırsa alınsın, uygulamaya dönük çalışmalar, her alt disiplin için gereklidir.

Armoni Eğitimi üzerine yazılmış çok sayıda kaynaktan beslenmek ve bu kaynaklardan, yetiştirme amacına uygun bir şekilde yararlanmak gerekir,

Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde çözümlenmeler için koro partisi yerine klavye partilemesi eksen alınmalı, geniş konum (açık serim) çalışmalar, kültürlenme düzeyinde tanıtılmalı,

Yapılan çözümlenmeler mutlaka piyanoda çaldırılmalı, yazılmış olanların nasıl tınladığı tartışılmalı, mümkünse piyano dışında başka eşlik çalgıları için de modellere dönüştürülmeli,

Yazılmış eşlikleri olan okul şarkılarının armonik analizleri yapılmalı, kullanılan armonilerin ve seçilen eşlik modellerinin uygunluğu tartışılmalı,

Eşliğin yapılaş amaçları üzerinde önemle durulmalı, eşliklerdeki amaç değişikliğinin eşlik modeline nasıl yansıtılabileceği konusu üzerinde uygulamalı örneklere yeterince yer verilmeli,

Eşliğin, beraber müzik yapmadaki izleyici rolü üzerinde önemle durulmalı,

Bir şarkının değişen çalıcılık düzeylerine yönelik, değişen düzeyde eşlik örnekleri üzerinde olabildiğince durulmalı,

Pasajların çalınmasında kullanılan parmak numaraları, seçilen eşlik çalgısının öğretimindeki anlayışla uyum içinde olmalı,.

Armoni eğitimine yönelik birçok kaynak incelenerek yalnız bir kaynağın esiri olmaksızın amaca yönelik örnek ve yöntemlerden yararlanılmalı,

Armoni eğitiminde eşliği yazılmış şarkı ya da benzeri materyallerden seçilmiş doğru ve güzel örnekler, sınıflandırılarak uygulama amaçlı kullanılmalı. Örneklerde geçen

konulara ilişkin kuramlar için armoni öğretimini amaçlayan kaynaklar ve analiz yapmaya uygun kaynaklardan yararlanılmalı,

Müzik öğretmeninin, öğrencilerinin müzikal duyarlılığını geliştirebilmede eşliğin önemini kavramış olmalarını sağlamalı,

Armoni eğitimi için sınıf oluştururken, öğrenci sayısının öğretim elemanlarının her öğrenci ile sürekli uygulama yapabilmelerine fırsat tanıyacak şekilde düşünülmesi gerekir.

Eşliklemedeki armonik arayışların gelişen armoni bilgisine koşut olabileceği, bunun da çok sesli müziği sevdirmede ve öğrencilerin beğeni anlayışlarının gelişmesindeki önemi sezdirilmeli. Analitik bir yaklaşım ürünü olan (eşliği yapılmış uygun şarkıların armonik-model analizlerinden yola çıkılarak hazırlanmış) müzik öğretmenliği mesleğinin gereklerini dikkate alan yeni kaynakların yazılması da çok yararlı olacaktır.

Örnekten bilgiye ulaşmak, uygulamak, aynı örnek üzerinde yeni arayışlara yöneltmek, cesaretlendirici etkisinin yanı sıra uygulaması yapılmış örneklerin birikiminden oluşmuş bir repertuar edinilmesini de sağlayacaktır.

Kaynaklar

Bakihanova, Z.(2003). *Armoni*. Ankara: Yorum Matbaası.

Bilgin, S. (1998). *İlköğretim Okullarının 2. Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıktışlı Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Benjamin, T. Horvit, M ve Nelson, R. *Music for Analysis*. California: Wadworth Publishing Company.

Benjamin, T. Horvit, M ve Nelson, R. (1979). *Techniques and Materials of Tonal Music*. Boston: Houghton Mifflin.”

Brings ,A. Burkhart, C. Kamien, R. ve Pershing, D. (1979). *A New Approach to Keyboard Harmony*. New York: W. W. Norton and Company.

- İlerici, K. (1974). *İş Halinde Üçlü Sistem Armoni*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Motte, D,D,L. (1976). *Harmonielehre*. Kassel: Barenreiter-Verlag. (Yayımlanmamış Çeviri, Sinemis Sun. Armoni Eğitimi.)
- Özen, M. (1998). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Piyanoyu Müzik Öğretmenliği Mesleğinin Gereklere Doğrultusunda Kullanma Becerileri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Say, A. (2001). *Müziğin Kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.